

Συνοπτικός πίνακας περιεχομένων

Πληροφορίες για τη συγγραφέα 23

Ευχαριστίες 25

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση 27

Ενότητα 1 Εννοιολογική προεργασία 33

1. Από τις συνταγές στην περιπέτεια 35

2. Οι επιστημολογικές βάσεις των ποιοτικών μεθόδων έρευνας 59

3. Το ερευνητικό σχέδιο και η συλλογή δεδομένων στην έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας 79

4. Ο ρόλος της ερμηνείας 117

5. Η σύνταξη μιας ερευνητικής πρότασης 133

Ενότητα 2 Κάνοντας έρευνα 147

6. Θεματική ανάλυση 151

7. Μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας 179

8. Φαινομενολογικές μέθοδοι 211

9. Μελέτες περίπτωσης 247

10. Λογοψυχολογία 279

11. Φουκωική ανάλυση λόγου 313

12. Αφηγηματική ψυχολογία *Joanna Silver* 345

13. Οπτικές μέθοδοι *Joanna Silver* 375

Ενότητα 3 Αναστοχασμοί και συμπεράσματα 399

14. Η ποιότητα στην έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας 401

15. Ανασκόπηση και συμπεράσματα: Ποιο είναι το μέλλον για τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας στην ψυχολογία; 417

Παράρτημα 1

Τι επηρεάζει την απόφαση ενός ατόμου να θελήσει να διακόψει τη χρήση ναρκωτικών; Μια μελέτη θεμελιωμένης θεωρίας που διερευνά τις εμπειρίες των χρηστών ηρωίνης 433

Sarah Dryden

Παράρτημα 2

Η εμπειρία της διαταραχής σωματικής δυσμορφίας: Μια ερμηνευτική φαινομενολογική ανάλυση και μελέτη φωτο-εκμείευσης 485

Joanna Silver

Παράρτημα 3

Η κατασκευή του αυτοτραυματισμού στην καμπή του εικοστού πρώτου αιώνα: Φουκωική ανάλυση λόγου 517

Caroline Silcock

Βιβλιογραφία 549

Ευρετήριο 571

Αναλυτικός πίνακας περιεχομένων

Πληροφορίες για τη συγγραφέα 23

Ευχαριστίες 25

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση 27

Ενότητα 1 Εννοιολογική προεργασία 33

1. Από τις συνταγές στην περιπέτεια 35

Μαθησιακοί στόχοι 35

Πώς και τι μπορούμε να γνωρίσουμε; 37

Θετικισμός 37

Εμπειρισμός 38

Υποθετικο-παραγωγισμός 39

Κριτική της «επιστημονικής μεθόδου» 40

Ο υποθετικο-παραγωγισμός δεν προσφέρει επαρκή χώρο για την ανάπτυξη θεωριών 40

Ο υποθετικο-παραγωγισμός είναι ελιτίστικος 40

Ο υποθετικο-παραγωγισμός είναι μύθος 41

Η φεμινιστική κριτική στις κυρίαρχες επιστημολογίες 41

Ο άντρας ως πρότυπο 42

Η ματιά του Θεού 43

Κοινωνικός κονστρουξιονισμός 44

Επιστημολογία και μεθοδολογία 45

Έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας 46

Κοινοί προβληματισμοί: Η «ποιοτική μεθοδολογία» 47

- Το «μικρό π» και το «μεγάλο Π» 48
Επιστημολογικές διαφορές: «Ποιοτικές μεθοδολογίες» 49
Επισκόπηση του βιβλίου 52
Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 53
Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η μεθοδολογία; 54
Τι είδους παραδοχές κάνει η μεθοδολογία για τον κόσμο; 55
Πώς αντιλαμβάνεται η μεθοδολογία τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 56
Ερωτήματα προς συζήτηση 57
Προτεινόμενη βιβλιογραφία 57
2. Οι επιστημολογικές βάσεις των ποιοτικών μεθόδων έρευνας 59
Μαθησιακοί στόχοι 59
Τρεις προσεγγίσεις για την παραγωγή γνώσης 61
Προσέγγιση ρεαλισμού 61
Φαινομενολογική προσέγγιση 64
Προσέγγιση του κοινωνικού κονστρουξιονισμού 67
Μεθοδολογικός πλουραλισμός 71
Η επιλογή της «σωστής» μεθόδου 74
Συμπέρασμα 76
Ερωτήματα προς συζήτηση 76
Προτεινόμενη βιβλιογραφία 77
3. Το ερευνητικό σχέδιο και η συλλογή δεδομένων στην έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας 79
Μαθησιακοί στόχοι 79
Οι γενικές αρχές σχεδιασμού μιας έρευνας ποιοτικής μεθοδολογίας 80
Αναστοχαστικότητα 84
Δεοντολογία 85
Το ερευνητικό ερώτημα 88
Η επιλογή της σωστής μεθόδου 90
Ημιδομημένες συνεντεύξεις 92
Γενικά χαρακτηριστικά των ημιδομημένων συνεντεύξεων 94

-
- Ο οδηγός της συνέντευξης 95
- Ηχογράφηση και μετεγγραφή της συνέντευξης 98
- Συμμετοχική παρατήρηση 100
- Ημερολόγια 104
- Ομάδες εστίασης 106
- Η χρήση του διαδικτύου στη συλλογή ποιοτικών δεδομένων 110
- Ο ρόλος των συμμετεχόντων στην έρευνα 111
- Συμπέρασμα 113
- Ερωτήματα προς συζήτηση 115
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 115
4. Ο ρόλος της ερμηνείας 117
- Μαθησιακοί στόχοι 117
- Τι είναι η ερμηνεία; 118
- Προσεγγίσεις στην ερμηνεία 118
- Ανάγνωση των δεδομένων με βάση την προσέγγιση ρεαλισμού 119
- Φαινομενολογική ανάγνωση των δεδομένων 120
- Κοινωνικοκονστρουξιονιστική ανάγνωση των δεδομένων 121
- Ερμηνεία που βασίζεται στην «καχυποψία» 123
- «Ενσυναισθητική» ερμηνεία 125
- Η σχέση μεταξύ ερμηνείας που βασίζεται στην «καχυποψία» και «ενσυναισθητικής» ερμηνείας 127
- Είδη ερμηνείας και προσεγγίσεις στη δημιουργία της γνώσης 129
- Η δεοντολογία της ερμηνείας 130
- Συμπέρασμα 131
- Ερωτήματα προς συζήτηση 132
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 132
5. Η σύνταξη μιας ερευνητικής πρότασης 133
- Μαθησιακοί στόχοι 133
- Γιατί χρειαζόμαστε τις ερευνητικές προτάσεις; 134
- Το ερευνητικό ερώτημα 135
- Βιβλιογραφική ανασκόπηση 136

Ερευνητικό σχέδιο και στρατηγική της έρευνας 137

Επιστημολογική θέση 138

Επιλογή συμμετεχόντων 139

Συλλογή και ανάλυση δεδομένων 140

Δεοντολογικοί παράγοντες 142

Αναστοχαστικότητα 144

Πόροι και υλικό 145

Διάχυση 146

Συμπέρασμα 147

Ερωτήματα προς συζήτηση 148

Προτεινόμενη βιβλιογραφία 148

Ενότητα 2 Κάνοντας έρευνα 149

6. Θεματική ανάλυση 151

Μαθησιακοί στόχοι 151

Τι είναι το «θέμα»; 153

Κατάλληλα ερευνητικά ερωτήματα για τη θεματική ανάλυση 155

Προσεγγίσεις στη θεματική ανάλυση 156

Ο τρόπος διεξαγωγής μιας θεματικής ανάλυσης 158

Τι θέλουμε να μάθουμε; 158

Τι είδους δεδομένα πρέπει να συλλέγουμε; 159

Πώς κωδικοποιούμε τα δεδομένα μας; 160

Πώς ερμηνεύουμε τα θέματα; 162

Τι μπορούμε να συμπεράνουμε από την ανάλυσή μας; 164

Ένα παράδειγμα θεματικής ανάλυσης 166

Περιορισμοί της θεματικής ανάλυσης 168

Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 170

Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η θεματική ανάλυση; 170

Τι είδους παραδοχές κάνει η θεματική ανάλυση για τον κόσμο; 171

Πώς αντιλαμβάνεται η θεματική ανάλυση τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διεργασία; 172

- Συμπέρασμα 173
- Διαδραστικές ασκήσεις 173
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 175
- Πλαίσιο ανάλυσης 6.1: Συνιστά η θεματική ανάλυση από μόνη της μέθοδο ποιοτικής μεθοδολογίας; 175
7. Μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας 179
- Μαθησιακοί στόχοι 179
- Βασικές αρχές της θεμελιωμένης θεωρίας 180
- Κατηγορίες 181
- Κωδικοποίηση 181
- Διαρκής συγκριτική ανάλυση 182
- Ανάλυση αρνητικών περιπτώσεων 183
- Θεωρητική ευαισθησία 183
- Θεωρητική δειγματοληψία 184
- Θεωρητικός κορεσμός 184
- Καταγραφή σημειώσεων 185
- Ερευνητική διαδικασία 185
- Το ερευνητικό ερώτημα 186
- Συλλογή δεδομένων 187
- Ανάλυση δεδομένων 188
- Ερευνητική αναφορά 190
- Ένα παράδειγμα θεμελιωμένης θεωρίας 193
- Εκδοχές της θεμελιωμένης θεωρίας 195
- Ο ρόλος της επαγωγής στη θεμελιωμένη θεωρία 196
- Ανακάλυψη ή κατασκευή; 197
- Εστίαση στις κοινωνικές διεργασίες ή στην προσωπική εμπειρία; 198
- Οι περιορισμοί της θεμελιωμένης θεωρίας ως μεθόδου έρευνας στην ψυχολογία 200
- Το πρόβλημα της επαγωγής ή αλλιώς «Τι θεμελιώνει τη θεμελιωμένη θεωρία;» 200
- Καταλληλότητα εφαρμογής στην ψυχολογική έρευνα 202
- Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 203
- Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η θεμελιωμένη θεωρία; 203
- Τι είδους παραδοχές κάνει η θεμελιωμένη θεωρία για τον κόσμο; 204

- Πώς αντιλαμβάνεται η θεμελιωμένη θεωρία τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 205
- Συμπέρασμα 205
- Διαδραστικές ασκήσεις 206
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 207
- Πλαίσιο ανάλυσης 7.1: Θεμελιωμένη θεωρία ή πλήρης εννοιολογική περιγραφή; Η αντιπαράθεση μεταξύ Glaser και Strauss 208
8. Φαινομενολογικές μέθοδοι 211
- Μαθησιακοί στόχοι 211
- Φαινομενολογία 211
- Η φαινομενολογική μέθοδος 213
- Φαινομενολογία και ψυχολογία 214
- Περιγραφική φαινομενολογία 216
- Ερμηνευτική φαινομενολογία 217
- Ερμηνευτική φαινομενολογική ανάλυση (ΕΦΑ) 218
- Η ΕΦΑ στην πράξη 219
- Ανάλυση ατομικών περιπτώσεων 220
- Παράδειγμα πραγματικής ανάλυσης 224
- Συγκερασμός των περιπτώσεων 227
- Ερμηνεία 229
- Συγγραφή της ανάλυσης 229
- Ένα παράδειγμα ΕΦΑ 230
- Περιορισμοί της ΕΦΑ 234
- Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 239
- Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η ΕΦΑ; 239
- Τι είδους παραδοχές κάνει η ΕΦΑ για τον κόσμο; 240
- Πώς αντιλαμβάνεται η ΕΦΑ τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 240
- Συμπέρασμα 241
- Διαδραστικές ασκήσεις 242
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 243
- Πλαίσιο ανάλυσης 8.1: Τι νέο υπάρχει; Η σχέση μεταξύ ΕΦΑ και θεμελιωμένης θεωρίας 244

-
9. Μελέτες περίπτωσης 247
- Μαθησιακοί στόχοι 247
 - Οι ερευνητικές μέθοδοι για τη μελέτη περίπτωσης στην ψυχολογία 250
 - Το τεστ των είκοσι δηλώσεων 251
 - Πλέγματα ρεπερτορίου 251
 - Τρόποι σχεδιασμού της έρευνας μελέτης περίπτωσης 252
 - Εγγενείς ή συντελεστικές μελέτες περίπτωσης 253
 - Μεμονωμένες ή πολλαπλές μελέτες περίπτωσης 253
 - Περιγραφικές ή εξηγητικές μελέτες περίπτωσης 254
 - Νατουραλιστικές ή πραγματιστικές μελέτες περίπτωσης 254
 - Ζητήματα διαδικασίας 255
 - Η επιλογή των περιπτώσεων 256
 - Επιλογή των μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων 257
 - Ο ρόλος της θεωρίας 258
 - Συγγραφή 260
 - Δεοντολογία 261
 - Ένα παράδειγμα έρευνας μελέτης περίπτωσης 262
 - Πρόσφατες εξελίξεις 264
 - Περιορισμοί της έρευνας μελέτης περίπτωσης 266
 - Επιστημολογικά ζητήματα 267
 - Δεοντολογικά ζητήματα 269
 - Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 270
 - Τι είδους γνώση επιχειρούν να παραγάγουν οι μελέτες περίπτωσης; 270
 - Τι είδους παραδοχές κάνει η έρευνα μελέτης περίπτωσης για τον κόσμο; 271
 - Πώς αντιλαμβάνεται η έρευνα μελέτης περίπτωσης τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 272
 - Συμπέρασμα 273
 - Διαδραστικές ασκήσεις 273
 - Προτεινόμενη βιβλιογραφία 274
 - Πλαίσιο ανάλυσης 9.1: Εξαγωγή ή γενικευσιμότητα; 275
10. Λογοψυχολογία 279
- Μαθησιακοί στόχοι 279

- Η «στροφή στη γλώσσα» 280
- Λογοψυχολογία και φουκωική ανάλυση λόγου 285
- Λογοψυχολογία 286
- Συλλογή δεδομένων 288
- Πώς κάνει κανείς ανάλυση λόγου 291
- Οδηγίες για τη διαδικασία στην ανάλυση λόγου 292
- Ένα παράδειγμα ανάλυσης λόγου 298
- Περιορισμοί της λογοψυχολογίας 302
- Περιορισμοί που οφείλονται στην εστίαση 302
- Εγγενείς περιορισμοί 303
- Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 305
- Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η λογοψυχολογία; 306
- Τι είδους παραδοχές κάνει η λογοψυχολογία για τον κόσμο; 306
- Πώς αντιλαμβάνεται η λογοψυχολογία τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 307
- Συμπέρασμα 307
- Διαδραστικές ασκήσεις 308
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 308
- Πλαίσιο ανάλυσης 10.1: Μία ή δύο μέθοδοι; 309

- 11. Φουκωική ανάλυση λόγου 313
 - Μαθησιακοί στόχοι 313
 - Επιλογή των προς ανάλυση κειμένων 316
 - Οδηγίες για τη διαδικασία ανάλυσης λόγου 317
 - Στάδιο 1: Κατασκευές λόγου 318
 - Στάδιο 2: Λόγοι 319
 - Στάδιο 3: Προσανατολισμός στη δράση 319
 - Στάδιο 4: Τοποθετήσεις 320
 - Στάδιο 5: Πρακτική 320
 - Στάδιο 6: Υποκειμενικότητα 321
 - Ένα παράδειγμα εφαρμογής των έξι σταδίων σε ένα απόσπασμα συνέντευξης 322

- Στάδιο 1: Κατασκευές λόγου 324
- Στάδιο 2: Λόγοι 324
- Στάδιο 3: Προσανατολισμός στη δράση 326
- Στάδιο 4: Τοποθετήσεις 327
- Στάδιο 5: Πρακτική 328
- Στάδιο 6: Υποκειμενικότητα 329
- Περιορισμοί της φουκωικής ανάλυσης λόγου 330
- Είναι δυνατή η θεωρητικοποίηση της υποκειμενικότητας αποκλειστικά βάσει του λόγου; 331
- Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στον λόγο και στην υλική πραγματικότητα; 332
- Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 334
- Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η φουκωική ανάλυση λόγου; 334
- Τι είδους υποθέσεις κάνει η φουκωική ανάλυση λόγου για τον κόσμο; 335
- Πώς αντιλαμβάνεται η φουκωική ανάλυση λόγου τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 335
- Οι κύριες διαφορές της λογοψυχολογίας από τη φουκωική ανάλυση λόγου 336
- Ερευνητικά ερωτήματα 336
- Αυτενέργεια 336
- Εμπειρία 337
- Συμπέρασμα 337
- Διαδραστικές ασκήσεις 338
- Προτεινόμενη βιβλιογραφία 339
- Πλαίσιο ανάλυσης 11.1: Τι υπάρχει –αν υπάρχει κάτι– εκτός λόγου; 340
12. Αφηγηματική ψυχολογία 345
- Μαθησιακοί στόχοι 345
- Τι είναι τα αφηγήματα; 346
- Ποιες είναι οι λειτουργίες των αφηγημάτων; 350
- Πώς διεξάγεται η αφηγηματική ανάλυση 352
- Ένα παράδειγμα αφηγηματικής ανάλυσης 356
- Αφηγηματική ψυχολογία και μνημονική διεργασία 359

«Ζητώντας συγγνώμη»: Ένα παράδειγμα ανάλυσης δεδομένων μνημονικής διεργασίας 364

Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 367

Τι είδους γνώση επιχειρεί να παραγάγει η αφηγηματική ψυχολογία; 367

Τι είδους παραδοχές κάνει η αφηγηματική ψυχολογία για τον κόσμο; 368

Πώς αντιλαμβάνεται η αφηγηματική ψυχολογία τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 369

Συμπέρασμα 369

Διαδραστικές ασκήσεις 370

Προτεινόμενη βιβλιογραφία 371

Πλαίσιο ανάλυσης 12.1: Μπορεί να ειπωθεί μια συνεκτική ιστορία για τη χρήση της αφήγησης στην ψυχολογία; Μια επισκόπηση των διαφοριών και των διαφορών 371

13. Οπτικές μέθοδοι 375

Μαθησιακοί στόχοι 375

Δουλεύοντας με φωτογραφίες 377

Δουλεύοντας με φιλμ και βιντεοταινίες 382

Δουλεύοντας με σχέδια και εικόνες ζωγραφικής 384

Πώς αναλύουμε το οπτικό υλικό; 385

Η σχέση μεταξύ οπτικών και ποιοτικών μεθόδων ανάλυσης 388

Δεοντολογικά ζητήματα 390

Τρία επιστημολογικά ερωτήματα 391

Τι είδους γνώση επιχειρούν να παραγάγουν οι οπτικές μέθοδοι; 391

Τι είδους παραδοχές κάνουν οι οπτικές μέθοδοι για τον κόσμο; 392

Πώς αντιλαμβάνονται οι οπτικές μέθοδοι τον ρόλο του ερευνητή στην ερευνητική διαδικασία; 393

Συμπέρασμα 393

Διαδραστικές ασκήσεις 394

Προτεινόμενη βιβλιογραφία 395

Πλαίσιο ανάλυσης 13.1: Ποιο είναι το στάτους των εικόνων στην οπτική έρευνα; 395

Ενότητα 3 Αναστοχασμοί και συμπεράσματα 399

14. Η ποιότητα στην έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας 401
- Μαθησιακοί στόχοι 401
 - Σε τι συνίσταται μια «καλή» έρευνα ποιοτικής μεθοδολογίας; 402
 - Επιστημολογία και αξιολόγηση 407
 - Αξιολόγηση των μεθόδων που παρουσιάστηκαν στο βιβλίο 410
 - Ορισμένες προειδοποιήσεις 414
 - Συμπέρασμα 415
 - Ερωτήματα προς συζήτηση 416
 - Προτεινόμενη βιβλιογραφία 416
15. Ανασκόπηση και συμπεράσματα: Ποιο είναι το μέλλον για τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας στην ψυχολογία; 417
- Μαθησιακοί στόχοι 417
 - Η κριτική της «μεθοδολατρίας» 418
 - Πλουραλισμός και ενοποίηση 419
 - Τι είναι αυτό που κάνει την έρευνα «έρευνα»; 423
 - Πού βαδίζει η ποιοτική ψυχολογία; 425
 - Λίγα λόγια για την τεχνολογία 426
 - Συμπέρασμα 429
 - Ερωτήματα προς συζήτηση 431
 - Προτεινόμενη βιβλιογραφία 431

Παράρτημα 1

Τι επηρεάζει την απόφαση ενός ατόμου να θελήσει να διακόψει τη χρήση ναρκωτικών; Μια μελέτη θεμελιωμένης θεωρίας που διερευνά τις εμπειρίες των χρηστών ηρωίνης 433

Παράρτημα 2

Η εμπειρία της διαταραχής σωματικής δυσμορφίας: Μια ερμηνευτική φαινομενολογική ανάλυση και μελέτη φωτο-εκμείευσης 485

Παράρτημα 3

Η κατασκευή του αυτοτραυματισμού στην καμπή του εικοστού πρώτου αιώνα:
Φουκωική ανάλυση λόγου 517

Βιβλιογραφία 549

Ευρετήριο 571